

LATVIJAS REPUBLIKA
VALMIERAS NOVADA PAŠVALDĪBAS DOME

Nodokļu maksātāja reģistrācijas kods 90000043403, Lāčplēša iela 2, Valmiera, Valmieras novads, LV-4201
Tālrunis 64207120, e-pasts: pasts@valmierasnovads.lv, www.valmierasnovads.lv

PASKAIDROJUMA RAKSTS

**Valmieras novada pašvaldības 2023.gada 27.aprīļa saistošajiem noteikumiem Nr.93
“Valmieras novada pašvaldības teritorijas kopšanas un būvju uzturēšanas noteikumi”**

Paskaidrojuma raksta sadaļa	Skaidrojums
1. Mērķis un nepieciešamības pamatojums	<p>Saistošo noteikumu izdošanas mērķis ir noteikt vienotu kārtību visā Valmieras novada pašvaldībā (turpmāk – Pašvaldība) teritorijas kopšanai un būvju uzturēšanai.</p> <p>Pašvaldību likuma 4.panta pirmā daļa nosaka pašvaldības autonomās funkcijas, tai skaitā 2.punktā nosakot pašvaldības pienākumu gādāt par pašvaldības administratīvās teritorijas labiekārtošanu un sanitāro tīrību (publiskai lietošanai paredzēto teritoriju apgaismošana un uzturēšana; parku, skvēru un zaļo zonu ierīkošana un uzturēšana; pretplūdu pasākumi; kapsētu un beigto dzīvnieku apbedīšanas vietu izveidošana un uzturēšana), kā arī noteikt teritoriju un būvju uzturēšanas prasības, ciktāl tas saistīts ar sabiedrības drošību, sanitārās tīrības uzturēšanu un pilsētvides ainavas saglabāšanu. Atbilstoši Pašvaldību likuma 4.panta trešajai daļai autonomo funkciju izpildi atbilstoši savai kompetencei organizē un par to atbild pašvaldība.</p> <p>Pašvaldību likuma 44.panta otrajā daļā noteikts deleģējums pašvaldībai izdot saistošos noteikumus, lai nodrošinātu pašvaldības autonomo funkciju un brīvprātīgo iniciatīvu izpildi, ievērojot likumos vai Ministru kabineta noteikumos paredzēto funkciju izpildes kārtību.</p> <p>Dome ir tiesīga izdot saistošos noteikumus un paredzēt administratīvo atbildību par to pārkāpšanu, nosakot administratīvos pārkāpumus un par tiem piemērojamos administratīvos sodus, ja likumos nav noteikts citādi, cita starpā šādos jautājumos: par teritoriju un būvju uzturēšanu, ciktāl tas saistīts ar sabiedrības drošību, sanitārās tīrības uzturēšanu un pilsētvides ainavas saglabāšanu, kā arī par īpašumam piegulošu, publiskā lietošanā nodotu pašvaldības teritoriju (gājēju ietves un zālāji līdz brauktuves malai, izņemot sabiedriskā transporta pieturvietas) kopšanu (Pašvaldību likuma 45.panta pirmās daļas 3. un 4.punkts).</p> <p>Raugoties no faktiskās situācijas, Pašvaldības iedzīvotāju teritorijas kopšanas un būvju uzturēšanas paradumiem, secināms, ka ir nepieciešams noteikt vienotas prasības teritorijas kopšanai un būvju uzturēšanai. Saistošie noteikumi nosaka prasības zāles pļaušanai, lai nodrošinātu, ka Pašvaldības pilsētu un ciemu teritorijā tiek koptas piegulošās teritorijas. Konstatējot, ka arī pēc Pašvaldības iestādes “Valmieras novada Pašvaldības policija” norādījumiem teritorija netiek sakopta, ir nepieciešams izdot</p>

	<p>saistošos noteikumus un paredzēt administratīvo atbildību par to neievērošanu. Ņemot vērā problēmas fiksēt zālāja pļaušanas regularitāti, nepieciešams noteikt maksimālo pieļaujamo zāles garumu – līdz 30 cm, lai saistošo noteikumu piemērotājiem ir skaidri principi, kā īstenot noteiktās zālāja pļaušanas prasības. Pašvaldība secina, ka atkarībā no laikapstākļiem, zālāja pļaušana vienu reizi sezonā varētu būt nepietiekama sakoptas teritorijas mērķa sasniegšanai. Ņemot vērā pēdējos gados vērojamo īpaši plašo ērcu izplatību, nepieciešama regulāra teritorijas kopšana, savukārt nožogotās teritorijās, līdz ar mazāku teritorijas pieejamību pieļaujama retāka zāles pļaušana – līdz 40 cm. Regulāra zāles pļaušana nepieciešama ne tikai kaitēkļu izplatības samazināšanai, bet arī ugunsgrēku risku mazināšanai. Saistošajos noteikumos tiek noteiktas prasības būvju, to fasāžu un citu ārējo konstrukciju tehniskajam stāvoklim un ārējam izskatam. Būvi, kuras tehniskajā stāvoklī vai vizuālā izskatā konstatē vismaz vienu saistošajos noteikumos norādīto prasību neievērošanu, Vidi degradējošo ēku un būvju apzināšanas komisija (turpmāk – Komisija) klasificē kā vidi degradējošu būvi. Vidi degradējošām būvēm tiek piemērota paaugstināta nekustamā īpašuma nodokļa likme. Gadījumos, kad būve vēl netiek klasificēta kā vidi degradējoša, bet būves vizuālais izskats liecina par iespējamo būves tehniskā stāvokļa turpmāko pasliktināšanos, ja netiks nodrošināta būvju pienācīga uzturēšana, ir paredzama administratīvā atbildība par būvju neuzturēšanu tehniskā vai vizuālā kārtībā, lai veicinātu saistošo noteikumu prasību ievērošanu un būves savešanu kārtībā.</p>
<p>2. Fiskālā ietekme uz pašvaldības budžetu</p>	<p>Saistošo noteikumu īstenošanas fiskālās ietekmes prognoze uz pašvaldības budžetu paredz izdevumu daļu, veicot sniega tīrīšanu un zāles pļaušanu, ietves tīrīšanu. Precīzu ieņēmumu daļu no piemēroto administratīvo sodu apmēra ir grūti prognozēt, ņemot vērā dažādo praksi administratīvo sodu piemērošanas jomā kādreizējo novadu teritorijās.</p> <p>Saistošo noteikumu īstenošana neietekmēs Pašvaldībai pieejamos resursus, jo nav nepieciešama jaunu institūciju vai darba vietu izveide vai esošo institūciju kompetences paplašināšana, lai nodrošinātu saistošo noteikumu izpildi.</p>
<p>3. Sociālā ietekme, ietekme uz vidi, iedzīvotāju veselību, uzņēmējdarbības vidi pašvaldības teritorijā, kā arī plānotā regulējuma ietekme uz konkurenci</p>	<p>Saistošie noteikumi attiecas uz sabiedrībai nozīmīgas jomas regulējumu – kvalitatīvas pilsētvides, sakoptas un drošas pašvaldības teritorijas un tajās esošo būvju, kas harmoniski iekļaujas pilsētvidē, nodrošināšanu.</p> <p>Saistošo noteikumu ietekmju vērtējums:</p> <p>3.1. sociālā ietekme – paredzama tieša ietekme uz cilvēku dzīvesveidu, kultūru, labsajūtu, sabiedrību kopumā, ņemot vērā sabiedrības vēlmi dzīvot drošā, sanitāri tīrā un sakoptā vidē. Saistošie noteikumi paredz noteikt atbrīvojumu un atvieglojumu piešķiršanu sociāli mazaizsargātām personu grupām. Satversmes tiesa 2004.gada 21.maija spriedumā lietā Nr.2003-23-01 ir atzinusi, ka pašvaldībām saistošajos noteikumos, nosakot publiskā lietošanā esošo teritoriju kopšanas kārtību, jāizvērtē, kā nodrošināt samērīgumu starp personai uzlikto pienākumu un sasniedzamo mērķi, iespēju robežās paredzot īpašu kārtību uz tādām personu grupām kā personas ar invaliditāti, pensionāri, maznodrošinātās personas utt. Arī 2014.gada 6.novembra spriedumā lietā Nr.2013-20-03 Satversmes tiesa ir</p>

	<p>norādījusi, ka pašvaldībai jāparedz ne vien īpašnieka pienākumu kopt un tīrīt īpašumam piegulošo teritoriju, bet arī pašvaldības līdzdalību šā pienākuma izpildē, kas šajos saistošajos noteikumos tiek noteikts ar atvieglojumu un atbrīvojumu piešķiršanu;</p> <p>3.2. ietekme uz vidi – saistošo noteikumu īstenošana saistībā ar būvju fasāžu uzturēšanu un teritorijas sakopšanu, tostarp, ietvju un ielu tīrīšanu, radīs pozitīvu ietekmi uz pilsētvides ainavas un kultūras mantojuma saglabāšanu, kā arī cilvēku drošību;</p> <p>3.3. ietekme uz iedzīvotāju veselību – saistošo noteikumu īstenošana novērsīs personu veselības un dzīvības apdraudējumu, kas varētu rasties piegulošo teritoriju nekopšanas un vidi degradējošu objektu atrašanās pilsētvidē dēļ;</p> <p>3.4. ietekme uz uzņēmējdarbības vidi pašvaldības teritorijā – nav tiešas ietekmes;</p> <p>3.5. ietekme uz konkurenci – nav ietekmes.</p>
<p>4. Ietekme uz administratīvajām procedūrām un to izmaksām</p>	<p>Saistošo noteikumu piemērošanas jautājumos privātpersonas var vērsties Pašvaldības Centrālajā pārvaldē vai Pašvaldības apvienību pārvaldēs personīgi vai rakstot uz elektronisko pasta adresi: pasts@valmierasnovads.lv.</p> <p>Atbrīvojumu no pienākuma veikt piegulošo teritoriju kopšanu var saņemt viendzīvokļa mājas īpašnieks, ja mājā netiek veikta saimnieciskā darbība, un īpašnieks vienlaikus ir vienatnē dzīvojoša pensionēšanās vecumu sasniegusi persona, kurai piešķirts trūcīgas vai maznodrošinātas mājsaimniecības statuss; pensionēšanās vecumu sasniegusi persona, kura dzīvo kopā ar citu pensionēšanās vecumu sasniegušu personu vai personām, un kurām piešķirts trūcīgas vai maznodrošinātas mājsaimniecības statuss; vienatnē dzīvojoša persona ar I vai II invaliditātes grupu vai persona ar I vai II invaliditātes grupu, kura dzīvo kopā ar pensionēšanās vecumu sasniegušu personu (personām) vai personu (personām) ar I vai II invaliditātes grupu.</p> <p>Lai saņemtu atbrīvojumu no pienākuma veikt piegulošo teritoriju kopšanu, minētais viendzīvokļa mājas īpašnieks iesniedz Valmieras novada Centrālās pārvaldes struktūrvienībā "Dokumentu pārvaldības un klientu apkalpošanas centrs", ja personas dzīvesvieta ir Valmieras valstspilsētas administratīvajā teritorijā vai Pašvaldības apvienības pārvaldē, kuras administratīvajā teritorijā atrodas personas dzīvesvieta, rakstveida iesniegumu par atbrīvošanu no pienākuma veikt piegulošo teritoriju kopšanu.</p> <p>Lēmumu par atbrīvojuma piešķiršanu, pamatojoties uz personas iesniegumu, Pašvaldības amatpersona pieņem 15 darba dienu laikā uz laiku ne ilgāku par 12 mēnešiem. Lēmumu par atbrīvojuma piešķiršanu vai atteikumu piešķirt atbrīvojumu Administratīvā procesa likuma noteiktajā kārtībā var apstrīdēt Pašvaldības izpilddirektoram.</p> <p>Lai saņemtu palīdzību piegulošās teritorijas kopšanā, nekustamā īpašuma īpašnieks iesniedz Pašvaldības apvienības pārvaldē, kuras administratīvajā teritorijā atrodas nekustamais īpašums, vai Valmieras novada Centrālās pārvaldes struktūrvienībā "Dokumentu pārvaldības un klientu apkalpošanas centrs", ja nekustamais īpašums Valmieras valstspilsētas administratīvajā teritorijā, rakstveida iesniegumu.</p>

	<p>Noteikumu izpildi savas kompetences ietvaros kontrolē Pašvaldības iestāde "Valmieras novada Pašvaldības policija" un Komisija.</p> <p>Komisijas atzinums un lēmums par būves klasificēšanu kā vidi degradējošu būvi ir starplēmums, kā to ir atzinis arī Augstākās tiesas Administratīvo lietu departaments 14.10.2015. spriedumā lietā Nr.A420543212 (SKA-576/2015), norādot, ka pašvaldības lēmums par būves klasificēšanu kā cilvēku apdraudošu un vidi degradējošu pats par sevi personai nekādas tiesiskās sekas nerada. Tiesiskās sekas rada administratīvais akts par nekustamā īpašuma nodokli, savukārt lēmumu par ēkas klasificēšanu atbilstoši saistošajos noteikumos noteiktajiem kritērijiem var uzskatīt par starplēmumu šajā procesā, jo ar to netiek sasniegts mērķis, kura dēļ attiecīgais nekustamā īpašuma nodokļa administrēšanas process ir uzsākts, proti, konkrētā būve netiek aplikta ar paaugstinātu nodokļa likmi.</p> <p>Lai veicinātu būvju tehniskā stāvokļa pienācīgu uzturēšanu un motivētu būves īpašnieku vai tiesisko valdītāju savlaicīgi veikt būves uzturēšanas darbus, Komisija sagatavo atzinumu, kurā norāda pārbaudāmās būves vispārējo vizuālo stāvokli, priekšlikumus būves un teritorijas savešanai pienācīgā kārtībā. Attiecīgi būves īpašniekam vai tiesiskajam valdītājam ir iespēja līdz atkārtotai būves pārbaudei sakārtot būvi un novērst atzinumā norādītos trūkumus. Ja trūkumi netiek novērsti, Komisija pieņem lēmumu par būves klasificēšanu kā vidi degradējošu būvi, kas ir pamats paaugstinātas nekustamā īpašuma nodokļa likmes piemērošanai 3 procentu apmērā.</p> <p>Administratīvā pārkāpuma procesu līdz administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanai veic Pašvaldības policijas amatpersonas savas kompetences ietvaros.</p> <p>Administratīvā pārkāpuma lietu izskata Pašvaldības Administratīvā komisija un tās apakškomisijas.</p>
<p>5. Ietekme uz pašvaldības funkcijām un cilvēkresursiem</p>	<p>Saistošie noteikumi izstrādāti, lai īstenotu Pašvaldības autonomo funkciju, kas uzliek pienākumu gādāt par pašvaldības administratīvās teritorijas labiekārtošanu un sanitāro tīrību (publiskai lietošanai paredzēto teritoriju apgaismošana un uzturēšana; parku, skvēru un zaļo zonu ierīkošana un uzturēšana; pretplūdu pasākumi; kapsētu un beigto dzīvnieku apbedīšanas vietu izveidošana un uzturēšana), kā arī noteikt teritoriju un būvju uzturēšanas prasības, ciktāl tas saistīts ar sabiedrisko drošību, sanitārās tīrības uzturēšanu un pilsētvides ainavas saglabāšanu.</p> <p>Saistošo noteikumu īstenošana neietekmēs Pašvaldībai pieejamos cilvēkresursus, jo nav nepieciešama jaunu institūciju vai darba vietu izveide.</p>
<p>6. Informācija par izpildes nodrošināšanu</p>	<p>Saistošo noteikumu izpildē iesaistītas Valmieras novada Centrālās pārvaldes struktūrvienības: "Dokumentu pārvaldības un klientu apkalpošanas centrs", "Grāmatvedības nodaļa"; Pašvaldības apvienību pārvaldes; Pašvaldības iestāde "Valmieras novada Pašvaldības policija", "Valmieras novada Nekustamā īpašuma apsaimniekošanas pārvalde", Valmieras novada Vidi degradējošu ēku un būvju apzināšanas komisija, Valmieras novada pašvaldības Administratīvā komisija. Nav paredzēta jaunu institūciju izveide vai esošo likvidācija, reorganizācija. Izpildei nepieciešami resursi tiek paredzēti Pašvaldības budžeta ietvaros.</p>

<p>7. Prasību un izmaksu samērīgums pret ieguvumiem, ko sniedz mērķa sasniegšana</p>	<p>Saistošie noteikumi ir piemēroti iecerētā mērķa sasniegšanas nodrošināšanai un paredz tikai to, kas ir vajadzīgs minētā mērķa sasniegšanai, pašvaldības autonomās funkcijas izpildei.</p> <p>Mērķa sasniegšanai noteiktas samērīgas prasības teritoriju un būvju uzturēšanai, kā arī par īpašumam piegulošu, publiskā lietošanā nodotu pašvaldības teritoriju (gājēju ietves un zālāji līdz brauktuves malai, izņemot sabiedriskā transporta pieturvietas) kopšanai. Paredzētas tikai minimālas prasības, nodrošinot arī pašas Pašvaldības iesaisti teritorijas kopšanā, tādējādi privātpersonu īpašuma tiesību ierobežojums ir minimāls un atbilst sabiedrības interesēm nodrošināt pilsētvides sakoptību, kā arī novēršot personu veselības un dzīvības apdraudējumu, kas varētu rasties piegulošo teritoriju nekopšanas dēļ. Paredzēti arī atviegloti nosacījumi prasību izpildē. Noteikta samērīga un atbilstoša atbildība par saistošo noteikumu neievērošanu. Pašvaldības rīcība ir paredzējusi atbilstošu regulējumu, lai nodrošinātu autonomās funkcijas izpildi.</p>
<p>8. Izstrādes gaitā veiktās konsultācijas ar privātpersonām un institūcijām</p>	<p>Atbilstoši Pašvaldības likuma 46.panta trešajā daļā noteiktajai kārtībai saistošo noteikumu projekts tika publicēts Pašvaldības tīmekļa vietnē: www.valmierasnovads.lv, sadaļā “Sabiedrība” - “Sabiedrības līdzdalība” - “Publiskās apspriešanas” - “Saistošo noteikumu publiskās apspriešanas” laika periodā no 30.03.2023. līdz 13.04.2023. Par saistošo noteikumu projektu sabiedrības viedoklis netika saņemts.</p>

Domes priekšsēdētājs

Jānis Baiks